

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1938.

Andra kammaren.

Nr 7.

Onsdagen den 26 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 19 och den 20 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Forslund* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 45, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1937 vid dess tjugotredje sammanträde fattade beslut;

nr 50, angående anslag till statens farmaceutiska laboratorium för budgetåret 1938/1939;

nr 51, med förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 15 § kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 306) angående handel med farmaceutiska specialiteter;

nr 52, angående avlöningsförmåner för personal vid Varberg—Åtrans järnväg, som vid järnvägens införlivande med statens järnvägar övergår i nämnda järnvägars tjänst;

nr 53, angående upplåtande till svenska järnvägsmännens vilohemsförening u. p. a. av tre statens järnvägar tillhöriga barackbyggnader m. m.;

nr 54, angående försvarsberedskap vid statens järnvägar;

nr 55, angående överflyttande av medel från jämtländska renbetesfjällens skogsfond till Norrbottens lappfond;

nr 56, angående inrättande av flygteknisk försöksanstalt;

nr 57, angående försäljning av kronan tillhöriga andelar i Skogsforsen och Bellforsen i Åtran m. m.; och

nr 58, angående bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

På förslag av herr talmannen, som förmäde sig hava om tiden för valen samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att onsdagen den 2 nästkommande februari företaga val dels av tjugofyra valmän att, jämte ett lika antal valmän från första kammaren, utse revisorer och revisorssuppleanter vid riksbankens avdelningskontor i orterna dels ock av sex suppleanter för de av kammaren utsedda valmännen.

§ 4.

I enlighet med kammarens därom den 19 i denna månad fattade beslut skulle nu företagas val av tio ledamöter och tio suppleanter i vart och ett av

*Andra kammarens protokoll 1938. Nr 7.*

de fem tillfälliga utskott kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 120 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Hoppe*,
- » *Kyling*,
- » *Persson* i Vinberg,
- » *Tornegård*,
- » *Gustafsson* i Bogla,
- » *Karlsson* i Granebo,
- » *Larsson* i Östersund,
- » *Baekström*,
- » *Spångberg* och
- » *Fredberg*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

### § 5.

Härefter företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 94 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Nilsson* i Kristinehamn,
- » *Silfwerbrand*,
- » *Söderdahl*,
- » *Persson* i Norrby,
- » *Lindholm*,
- » *Kyling*,

- fru *Alvén*,
- herr *Nilson* i Eskilstuna,
- » *Näsström* och
- » *Hansson* i Hönö.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

### § 6.

Vidare företogs val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 83 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Lindén*,
- » *Janson* i Frändesta,
- » *Åkerström*,
- » *Andersson* i Vigelsbo,
- » *Viklund*,
- » *Magnusson* i Tumhult,
- » *Larsson* i Mörlanda,
- » *Tengström*,

- fröken *Öberg* och
- herr *Johansson* i Norrfors.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

## § 7.

Vid nu anställt val av ledamöter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 74 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Mäler*,  
» *Eriksson* i Frägsta,  
» *Larsson* i Julita,  
» *Johansson* i Mysinge,  
» *Johansson* i Öckerö,  
» *Janson* i Frändesta,  
fru *Björck*,  
herr *Annér*,  
» *Jacobson* och  
» *Johansson* i Onsjö.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

## § 8.

Härpå företogs val av ledamöter i femte tillfälliga utskottet. Därvid avlämnades 58 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Ekdahl*,  
» *Silfwerbrand*,  
» *Nilsson* i Landskrona,  
» *Wallén*,  
» *Karlsson* i Grängesberg,  
» *Magnusson* i Tumhult,  
» *Andersson* i Mölndal,  
» *Baeckman*,  
» *Ericsson* i Kinna och  
» *Pettersson* i Norregård.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

## § 9.

Anställdes val av suppleanter i första tillfälliga utskottet. Därvid avlämnades 60 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Gustafson*,  
herr *Larsson* i Hede,  
» *Norén*,  
» *Johansson* i Mysinge,  
» *Holm*,  
» *Hellberg*,  
» *Hermansson*,  
» *Nilson* i Eskilstuna,  
fru *Humla* och  
herr *Hansson* i Hönö.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

## § 10.

Herr statsrådet *Pehrsson-Bramstorp* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 49, angående rätt för statsmeteorologen T. H. P. Bergeron att för placering i löneklass tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Denna proposition bordlades.

## § 11.

Härefter företogs val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 50 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Cruse*,

- » *Hansson* i Vännäsby,
- » *Hansson* i Örebro,
- » *Wolgast*,
- » *Eriksson* i Sandby,
- » *Nolin*,
- » *Persson* i Undersvik,
- » *Baekman*,
- » *Andersson* i Surahammar och
- » *Henriksson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

## § 12.

Vidare företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 51 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 50 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lindberg* i Stockholm,

- » *Thorell*,
- » *Andersson* i Munkaljungby,
- » *Pettersson* i Norregård,
- » *Nilsson* i Göteborg,
- » *Eriksson* i Frägsta,
- » *Sundström* i Skövde,
- » *Annér*,
- » *Wallentheim* och
- » *Karlsson* i Granebo.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

## § 13.

Vid nu anställt val av suppleanter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 63 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 62 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Landgren*,

- » *von Seth*,
- » *Falk*,
- » *Andersson* i Vigelsbo,
- » *Jonsson* i Haverö,

fröken *Andersson*,  
 herr *Sundström* i Vikmanshyttan,  
 » *Baeckström*,  
 » *Magnusson* i Näsviken och  
 » *Johansson* i Norrfors.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

#### § 14.

Slutligen anställdes val av suppleanter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 48 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Fält*,  
 » *Lundell*,  
 » *Johansson* i Djurnäs,  
 » *Tornegård*,  
 » *Gustafson* i Dädesjö,  
 » *Arneberg*,  
 fru *Johansson*,  
 herr *Fredberg*,  
 » *Ohlsson* i Kastlösa och  
 » *Gezelius*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

#### § 15.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 4—9 samt 11—14 här ovan omförmälda valen.

#### § 16.

Härpå föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner och remitterades därvid

till utrikesutskottet motionen nr 231 av herr *Hallén*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 232 av herr *Bagge m. fl.*;

nr 233 av herrar *Bagge* och *Anderson* i Norrköping;

nr 234 av herr *Holmbäck*; och

nr 235 och 236 av herr *Lindmark*;

till statsutskottet motionerna:

nr 237 av herr *Lundell*;

nr 238 av herr *Andersson* i Falkenberg *m. fl.*;

nr 239 av herr *Hallén*;

nr 240 av herrar *Hellberg* och *Nilsson* i Göteborg;

nr 241 av herr *Senander m. fl.*;

nr 242 och 243 av herr *Lindén*;

nr 244 av herr *Kyling m. fl.*; och

nr 245 av herr *Tengström m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 246 av herrar *Hallagård* och *Gustafsson* i Lekåsa;

till statsutskottet motionerna:

- nr 247 av herr *Svedman m. fl.*;
- nr 248 av herr *Flyg*;
- nr 249 av herr *Lindberg* i Stockholm;
- nr 250 av fröken *Hesselgren*;
- nr 251 av herr *Bagge m. fl.*; och
- nr 252 och 253 av herr *Arneberg m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 254 av herr *Lundqvist m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 255 av herr *Lundqvist m. fl.*;
- nr 256 och 257 av herr *Lundqvist*;
- nr 258 av herr *Hage m. fl.*;
- nr 259 av herr *Lindmark*;
- nr 260 av herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*; och
- nr 261 av herr *Johansson* i Norrfors.

Vid härpå skedd föredragning av motionen nr 262 av herr *Larsson* i Östersund, angående befordran av verkstadsförmannen vid statens järnvägar Jakob Konstantin Österholm till vagngårdsmästare, lämnades på begäran ordet till

Herr *Larsson* i Östersund, som anhöll om kammarens tillstånd att återtaga samma motion.

Denna anhållan bifölls av kammaren.

Härefter föredrogos övriga på bordet liggande motioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 263 av herr *Dahlbäck*;
- nr 264 och 265 av herr *Senander m. fl.*;
- nr 266 av herr *Andersson* i Grimbo;
- nr 267 av herr *Henriksson m. fl.*;
- nr 268 av herr *Henriksson*;
- nr 269 av herr *Holmbäck m. fl.*; och
- nr 270 av herrar *Lindmark* och *Nilsson* i Antnäs;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 271 av herr *Hallén*;
- nr 272 av herr *Olsson* i Staxäng;
- nr 273 av herrar *Hallagård* och *Hansson* i Rubbestad;
- nr 274 av herr *Lindberg* i Stockholm;
- nr 275 av herr *Magnusson* i Tumhult;
- nr 276 av herr *Lundqvist m. fl.*;
- nr 277 av herr *Johansson* i Tväråselet *m. fl.*; samt
- nr 278 och 279 av herr *Brädefors m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 280 av herr *Dahlbäck*;
- nr 281 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*;
- nr 282 av herr *Senander m. fl.*;
- nr 283 av herrar *Tengström* och *Johanson* i Huskvarna;
- nr 284 av herr *Flyg m. fl.*;
- nr 285 av fröken *Hesselgren m. fl.*;
- nr 286—288 av herr *Bagge m. fl.*;
- nr 289 av herrar *Holmbäck* och förste vice talmannen *Jeppsson*;

nr 290 av herr *Hage m. fl.*;  
 nr 291—293 av herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.*;  
 nr 294 av herr *Brüdefors m. fl.*;  
 nr 295 av herrar *Pettersson* i Rosta och *Jonsson* i Skedsbygd; och  
 nr 296 av herr *Lindahl m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 297 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*;  
 nr 298 av herr *Andersson* i Södergård *m. fl.*;  
 nr 299 av herr *Kyling*;  
 nr 300 av herrar *Andersson* i Grimbo och *Olsson* i Staxäng;  
 nr 301 av herr *Hansson* i Hönö *m. fl.*;  
 nr 302 av herr *De Geer* i Hanaskog;  
 nr 303 av herr *Hansson* i Rubbestad *m. fl.*;  
 nr 304 av herr *Andersson* i Igelboda;  
 nr 305—315 av herr *Bagge m. fl.*;  
 nr 316 av herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.*;  
 nr 317 av herr *Viklund m. fl.*;  
 nr 318 av herrar *Pettersson* i Rosta och *Andersson* i Vigelsbo;  
 nr 319 och 320 av herr *Sandberg m. fl.*;  
 nr 321 av herr *Ericsson* i Sörsjön *m. fl.*;  
 nr 322 av herr *Johansson* i Norrfors *m. fl.*; och  
 nr 323 av herr *Johansson* i Norrfors;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 324 av herr *Dahlbäck m. fl.*; och  
 nr 325—328 av herr *Dahlbäck*;

till behandling av lagutskott motionen nr 329 av herr *Dahlbäck*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 330 av herr *Hallén m. fl.*; samt  
 nr 331 och 332 av herr *Senander m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 333 av herr *Tengström*; och  
 nr 334 av herr *Cruse m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 335 av fröken *Hesselgren*;  
 nr 336 av herr *Holmbäck*; och  
 nr 337 av herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 338 av herr *Lundqvist m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 339 av herr *Lundqvist*; samt

till statsutskottet motionen nr 340 av herr *Hage*.

## § 17.

Härefter föredrogos vart efter annat statsutskottets utlåtanden:

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Nämforsen och Lillängesforsen;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 gjorda framställning om anslag till utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.; och

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 gjorda framställning om anslag till restaurering av Gustav III:s paviljong i Haga.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

## § 18.

Herr talmannen tillkännagav, att förslag uppgjorts till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

**Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.**

Till behandling av *första* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

fröken *Hesselgren m. fl.*, nr 27, angående skolkökslärarynnornas vid fortsättningsskolorna anställnings-, bostads-, löne- och pensionsförhållanden;

herr *Viklund m. fl.*, nr 40, angående yrkesundervisning och fortbildning för skogsbygdernas ungdom;

herr *Baekström*, nr 47, angående viss ändring av gällande bestämmelser för undervisning i arbetskunskap vid fortsättningsskola;

herr *Bagge m. fl.*, nr 178, angående ökad utbildning i hemvård och därmed närbesläktade samhällseliga uppgifter för den kvinnliga ungdomen;

herr *Nordström* i *Kramfors m. fl.*, nr 182, angående införande av förbud för lärare att tilldela barn kroppslig åga;

herr *Dahlbäck*, nr 328, angående undervisning i allmän lagkunskap vid vissa undervisningsanstalter för den mognare ungdomen samt i det fria folkbildningsarbetet m. m.;

herr *Hallén m. fl.*, nr 330, angående granskningen av biografbilder;

herr *Holmbäck*, nr 336, angående minskning av timantalet i läsnämnena i realskolans nedersta klasser.

Till behandling av *andra* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Holmbäck*, nr 12, angående de yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden;

herr *Falk*, nr 26, angående ändring i visst avseende av hälsovårdsstadgan;

herr *Hoppe*, nr 87, angående organisationen av tjänsteläkarehälsovården;

herr *Sundström* i *Vikmanshyttan m. fl.*, nr 230, om föreskrifter till förebyggande av sanitära olägenheter av rävfarmar m. m.;

herr *Senander m. fl.*, nr 331, angående försvarsväsendets demokratisering;

fröken *Hesselgren*, nr 335, angående en centraliserad upplysningsverksamhet för ungdomens yrkesvägledning;

herr *Lundqvist*, nr 339, angående sjukhussysslomännens kompetens och anställningsförhållanden m. m.

Till behandling av *tredje* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Lundqvist m. fl.*, nr 19, angående utredning om skärgårdens trafikproblem;

herrar *Baekström* och *Hallén*, nr 53, angående tjänstebrevsrätt för ordförande i barnavårdsnämnd;

herr *Andersson* i *Vigelsbo*, nr 149, angående portofrihet för deklara-tions- eller uppgiftsförsändelser, föranledda av beslut av offentlig myndighet;

herr *Nordström* i *Kramfors m. fl.*, nr 180, angående revision av gällande bestämmelser om varningsmärken och säkerhetsanordningar m. m. vid korsningar i samma plan mellan järnväg och väg;



herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*, nr 212, angående statlig kasko- och lastförsäkring för mindre fartyg i fraktfart;

herrar *Hallagård* och *Gustafsson* i Lekåsa, nr 246, angående åvägabringande av största möjliga likställighet för landsbygdens folk i fråga om post och telefon *m. m.*;

herr *Lundqvist m. fl.*, nr 254, angående beredande av ökad trygghet åt ensamt boende lärarinnor;

herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*, nr 337, angående portofrihet vid insändande till taxeringsmyndighet av självdeklaration.

Till behandling av *fjärde* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motio-  
ner av:

herr *Tornegård m. fl.*, nr 85, angående kommunernas möjlighet att inverka på meddelandet av tillstånd att anordna offentliga möten, folkfester eller nöjes-  
tillställningar;

herr *Hallén*, nr 141, angående beredande av möjlighet för svenska medborgare av judisk börd att utträda ur mosaisk församling utan att inträda i svenska kyrkan;

herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*, nr 143, angående beredande av rättslig verkan åt frikyrklig vigsel;

fru *Nordgren*, nr 211, angående hos utländska diplomater anställas försäkring för skada till följd av olycksfall i arbete;

herr *Dahlbäck m. fl.*, nr 324, angående en allsidig utredning rörande det offentliga nöjeslivet *m. m.*;

herr *Dahlbäck*, nr 325 angående åtgärder till förebyggande av allt för tidigt tobaksbruk bland den uppväxande ungdomen;

herr *Dahlbäck*, nr 327, angående åtgärder för säkrande av tillgången på kvinnlig arbetskraft i hemmen och i lantushållen *m. fl.* verksamhetsområden;

herr *Senander m. fl.*, nr 332, angående de administrativa myndigheternas bestraffningsrätt.

Till behandling av *femte* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motio-  
ner av:

herr *Nylander*, nr 1, angående utredning om utlandssvenskarnas rättigheter och skyldigheter;

herr *Olsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 4, angående demokratisering och förenkling av den centrala statsförvaltningen samt under densamma sorterande verk och institutioner;

herrar *Pettersson* i Dahl och *Eriksson* i Toftered, nr 148, angående monopolismen inom det elektriska installationsområdet *m. m.*;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 157, angående viss ändring av nu tillämpade direktiv för fördelning av »idrottens tipsmedel» *m. m.*;

herrar *Mårtensson* och *Persson* i Tidaholm, nr 227, angående visst tillägg rörande tändstickor till kungörelsen angående märkning av vissa varor av utländskt ursprung;

herr *Jacobson*, nr 228, angående utredning om den fortfarande befintligheten av viss donation av riksrådet Johan Skytte;

herr *Persson* i Norrby, nr 229, angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse;

herr *Dahlbäck*, nr 326, angående beredande på statens bekostnad åt änkor i mindre bemedlade dödsbon av sakkunniga biträden vid boutredning och i samband därmed stående angelägenheter.

Förslaget blev av kammaren godkänt.

*Andra kammarens protokoll 1938. Nr 7.*

## § 19.

*Interpellation.* Ordet lämnades nu på begäran till herr **Andersson** i Vigelsbo, som anförde: Herr talman! I Kärrbo och Irsta socknar i Västmanlands län har på från Kusta gård avsöndrad mark upprättats åtta arrendeegnahem, som genom statens jordnämnds försorg upplåtits till förutvarande torpare eller lantarbetare vid gården.

Ledsamt nog ha förhållandena å dessa arrendeegnahem tilldragit sig en pinsam uppmärksamhet så väl i länet som långt utanför dess gränser. Det har ansetts att innehavarna av lägenheterna i fråga råkat mycket illa ut och genom övertagande av arrendena bragts i ett mycket svårt läge.

Den dagliga huvudstadspressen liksom jordbrukarnas fackpress har ägnat dessa förhållanden stor uppmärksamhet, och föga smickrande omdömen ha uttalats om dem, som ansetts ansvariga. Även den lokala pressen har i hög grad uppmärksammat saken. Bland annat ha samtliga tidningar i Västerås ifrågasatt insamlingen till förmån för dem, som framstå som offer för den statliga jordpolitiken.

Ur olika synpunkter har upprättandet av dessa åtta arrendeegnahem och deras upplåtande till de nuvarande innehavarna skarpt kritiserats. Att ingå på hela denna kritik skulle föra för långt. På ett par punkter vill jag emellertid beröra densamma.

Man har uttalat, att de på arrendeegnahemmen förefintliga *bostäderna* skulle befinna sig i ett skick, som ingalunda skulle kunna rubriceras som nöjaktigt. Det har sålunda uppgivits, att bostadshusen skulle vara så kalla och dragiga, att det icke skulle vara möjligt att uppvärma dem. Av i dagspressen synliga uppgifter har även framgått, att statens jordnämnd med anledning av denna kritik skulle ha ditsänt ingenjörer för att verkställa proveldning. I gårdagens nummer av länets största tidning uppgives emellertid, att det därvid skall ha stannat vid blotta ansatsen och att man avstått från att ens försöka sig på någon proveldning, sedan det visat sig »att husen varit så otäta, att en proveldning ansetts meningslös».

Jag har haft tillfälle att se exempelvis en av dessa åtta lägenheter — Torpängen — om vilken jag anser mig kunna säga, att mangårdsbyggnaden där föreföll även mig icke vara i gott skick.

I fråga om storleken av den avgäld, som skall erläggas, uppgives att den skall vara så högt beräknad som till 60 kronor per hektar, vilket även om det vore fråga om jord i god kultur, förefaller åtminstone mig vara väl högt. Då det dessutom i dagspressen hävdats, att det ingalunda skulle vara verkligt prima jord, synes det väl motiverat att från statens sida ånyo tages under omprövning huru dessa människor skola kunna reda sig på sådana villkor.

En annan sak, som synes mig synnerligen anmärkningsvärd, är att det torde vara ett faktum, att ingen som helst tillträdessyn ägt rum innan vederbörande övertogo arrendeegnahemmen. Även om det är avsett att arrendatorn efter vissa år skall övertaga gården, så kan ju på förhand aldrig med verklig visshet sägas, om så kommer att ske. Dödsfall eller sjukdom kan därvid inverka, vederbörande arrendator kan erhålla en oförutsedd möjlighet på annat håll eller befinnas uppenbart olämplig o. s. v. Har då ingen tillträdessyn skett, kan det leda till ledsamma tvister angående svarbevisliga ersättningsanspråk från arrendatorns eller hans rättsinnehavares sida i anledning av gjorda förbättringar. Även från statens sida kan det bli svårt att styrka berättigade krav, grundade på uppenbar vanvård av lägenheten. Möjligen förefinnes redan nu olika meningar om tillståndet i fråga om lägenheterna i Kärrbo och Irsta vid tillträdet.

*Interpellation.* (Forts.)

Bildandet av nya jordbruk är ett problem av stor betydelse och har även som sådant från statens sida beaktats. Men skall statens insats för att främja tillkomsten av nya jordbruk vinna förtroende och bli till välsignelse, är det av vikt att staten handlar så mot den ofta fattiga och strävsamme jordbrukaren, att det blir till hjälp och icke till skada. Det måste byggas upp ett allt starkare förtroende till den verksamhet, som från statens sida bedrivs i syfte att skapa nya mindre jordbruk. Så underlättas det även att till de nya jordbruken erhålla verkligt lämpliga brukare, som kunna slå sig fram. Det måste sägas, att fall såsom ifrågavarande eller den framställning därom som lämnats i dagspressen icke bidragit till att bygga upp ett sådant förtroende. Är denna framställning missvisande, har kanske svårbotlig skada åstadkommits.

Jag har ansett mig kunna utgå ifrån att statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har uppmärksammat denna fråga. Det är även min och mångas fasta förvisning, att från hans sida åtgärder icke skola saknas som kunna visa sig vara av behovet påkallade. Det är emellertid enligt min uppfattning av betydelse, att icke minst vissa i pressen uppmärksammade detaljer bli upptagna till offentlig granskning och klarlagda till sina rätta dimensioner, så att vi här i kammaren och även en ännu större offentlighet bli i tillfälle att ta del av en riktig framställning om huru frågan i dessa icke oviktiga hänseenden ligger till.

Under återopande av vad jag sålunda haft att anföra vill jag härmed anhålla om kammarens tillåtelse att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få rikta följande frågor.

1) Är det med verkligheten överensstämmande, att till innehavare av statens arrendeegnahem å Kärrbo och Irsta upplåtits bostäder i sådant skick, att de icke nöjaktigt kunna uppvärmas?

2) Äro med hänsyn till förhållandena de arrendeavgifter, som utgå för ifrågavarande arrendeegnahem — enligt uppgift 60 kronor per hektar — att betrakta som skäliga samt motsvarande det sociala syftet med upplåtelse av arrendeegnahem?

3) Vore det icke för undanröjande av tvistigheter lämpligt, att arrendeegnahemmens upplåtande föregingades av tillträdessyn?

Ifrågavarande anhållan blev av kammaren bifallen.

## § 20.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets utlåtanden:

nr 14, angående utgifterna för kapitalökning å tilläggsstaten för budgetåret 1937/38 i avseende å postverket, telegrafverket och statens vattenfallsverk; och

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 gjorda framställningar om anslag till tillbyggnad till landsstatshuset i Falun och vissa byggnadsarbeten vid länsresidenset i Umeå.

## § 21.

Justerades protokollsutdrag.

## § 22.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Jonsson</i> i Skedsbygd	under	6 dagar	fr. o. m. den	26 jan.,
» <i>Vougt</i>	»	5	»	» 26 »
» <i>Jacobson</i>	»	8	»	» 29 »

herr	<i>Isacsson</i>	under	6	dagar	fr. o. m.	den	28	jan.,
›	<i>Mårtensson</i>	›	4	›	›	›	27	›
›	<i>Weijne</i>	›	2	›	›	›	27	›
›	<i>Johansson i Krogstorp</i>	›	3	›	›	›	27	›
›	<i>Andersson i Mölndal</i>	›	6	›	›	›	27	›
›	<i>Berg</i>	›	8	›	›	›	29	›
›	<i>Hermansson</i>	›	4	›	›	›	28	›
›	<i>Lundbom</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Hansson i Hönö</i>	›	8	›	›	›	29	›
›	<i>Olsson i Rödningsberg</i>	›	3	›	›	›	30	›
›	<i>Magnusson i Näsvisken</i>	›	6	›	›	›	29	›
›	<i>Andersson i Munkaljungby</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Lindahl</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Andersson i Rasjön</i>	›	5	›	›	›	28	›
›	<i>Sundström i Vikmanshyttan</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Norén</i>	›	8	›	›	›	29	›
›	<i>Nolin</i>	›	8	›	›	›	29	›
›	<i>Danielsson</i>	›	7	›	›	›	30	›
›	<i>Johanson i Huskvarna</i>	›	6	›	›	›	26	›
›	<i>Hansson i Örebro</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Hansson i Rubbestad</i>	›	6	›	›	›	29	›
›	<i>Olsson i Gävle</i>	›	3	›	›	›	29	›
›	<i>Eriksson i Frägsta</i>	›	6	›	›	›	31	›
›	<i>Persson i Undersvik</i>	›	8	›	›	›	27	›
›	<i>Hammarlund</i>	›	4	›	›	›	28	›
›	<i>Barnekow</i>	›	4	›	›	›	28	›
›	<i>Andersson i Lindome</i>	›	9	›	›	›	28	›
›	<i>Råstock</i>	›	3	›	›	›	29	›
›	<i>Uddenberg</i>	›	3	›	›	›	27	›
›	<i>Lindmark</i>	›	6	›	›	›	29	›
›	<i>Lundell</i>	›	7	›	›	›	28	›
›	<i>De Geer i Hanaskog</i>	›	8	›	›	›	31	›
›	<i>Andersson i Ovanmyra</i>	›	14	›	›	›	29	›
fru	<i>Björck</i>	›	5	›	›	›	31	›
herr	<i>Persson i Norrby</i>	›	9	›	›	›	29	›
›	<i>Viklund</i>	›	8	›	›	›	29	›
›	<i>Nordström i Kramfors</i>	›	5	›	›	›	27	›
›	<i>Sundström i Skövde</i>	›	3	›	›	›	27	›
›	<i>Tengström</i>	›	14	›	›	›	29	›
›	<i>Andersson i Grimbo</i>	›	3	›	›	›	28	› och
›	<i>Hallagård</i>	›	4	›	›	›	28	›

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.47 e. m.

In fidem  
Sune Norrman.